

Onderwerp

Implementatie Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving.

Advies raadscommissie

Hamerstuk

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

Instemmen met implementatie Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving en daartoe:

- a. Incidenteel een budget van € 26.597 voor het jaar 2013 beschikbaar te stellen ten behoeve de uitvoering van de Fraudewet;
- b. In de primitieve programmabegroting 2014 – (2017) een incidenteel budget op te nemen van € 53.194 ten behoeve van de uitvoering van de Fraudewet;
- c. De 20^e wijziging van de programmabegroting 2013 vast te stellen.

Doelstelling

Een effectieve en efficiënte uitvoering van de Fraudewet waarbij de nadelige consequenties zoveel mogelijk beperkt worden.

Inleiding

Per 1 januari 2013 is de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (kortweg de Fraudewet) in werking getreden. De Fraudewet wijzigt de WWB, IOAZ en de IOAW en regelt dat fraude met uitkeringen op het gebied van sociale zaken en werkgelegenheid zwaarder bestraft wordt. Er is sprake van fraude als een persoon die bijstand ontvangt de inlichtingenplicht schendt. Dit gebeurt als iemand nalaat de gemeente (tijdelijk) te informeren over veranderingen in zijn situatie, waarvan hij redelijkerwijs kan begrijpen dat die van invloed zijn op het recht, de hoogte of de duur van de uitkering. In de Fraudewet wordt het maatschappelijke begrip van fraude gebruikt in plaats van het strafrechtelijke begrip. Dit betekent dat het enkele feit dat iemand had kunnen weten dat hij de gegevens had moeten verstrekken maar dit niet heeft gedaan in beginsel leidt tot een bestraffende sanctie. Er hoeft met andere woorden dus geen sprake te zijn van opzet: ook als iemand 'per ongeluk' vergeet om wijzigingen in zijn gegevens door te geven, is er sprake van fraude.

Eén van de belangrijkste wijzigingen van de Fraudewet is de herinvoering van de bestuurlijke boete. Wanneer een betrokkene fraude pleegt, krijgt hij in beginsel een boete opgelegd die even hoog is als het bedrag dat de betrokkene teveel of ten onrechte aan uitkering ontvangen heeft.

In de bijgevoegde memo worden deze en overige wijzigingen van de Fraudewet toegelicht. Daarnaast wordt uiteengezet welke consequenties de Fraudewet heeft voor de financiën, uitvoering en inrichting van de ICT in de gemeentelijke organisatie. Aangezien de aanscherping van de wet enkele nadelen kent, worden ten slotte in de memo aangegeven welke maatregelen de gemeente dient te nemen om de nadelige consequenties van de Fraudewet te beperken.

De wetswijzigingen hebben gevolgen voor de gemeentelijke verordeningen en beleidsregels op het terrein van de WWB, IOAZ en IOAW. Deze documenten zijn reeds in januari 2013 aangepast, zodat op de juiste wijze uitvoering gegeven kan worden aan de wet en de beleidsruimte die de gemeente heeft in te vullen. In het voorjaar van 2013 is nader geanalyseerd op welke wijze de gemeente uitvoering kan geven aan de Fraudewet. Naar aanleiding van deze analyse zijn de beleidsregels en verordeningen gecontroleerd op juistheid en volledigheid. De Beleidsregels terugvordering uitkeringen en Beleidsregels boete sociale zekerheidswetten zijn op enkele punten aangepast.

Beleidsreferentie

De in werking getreden Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving per 1 januari 2013.

Argumenten

- 1.1 Voor de extra uitvoeringskosten als gevolg van de uitvoering van de Fraudewet bestaat geen dekking binnen het huidige budget. Er zal daarom een beroep gedaan moeten worden op de algemene reserve – onderdeel Koepelreserve Sociaal Domein.
- 1.2 In de memo Consequenties van de Fraudewet voor de gemeente Noordoostpolder is een schatting gemaakt van de jaarlijkse extra kosten voor de gemeente als gevolg van uitvoering van de Fraudewet. Wat de daadwerkelijke jaarlijkse kosten zullen zijn, kan pas medio 2014 worden bepaald omdat men dan inzicht heeft in het daadwerkelijk aantal fraudezaken op jaarbasis. Op basis van een evaluatie van de daadwerkelijke kosten van de uitvoering van het beleid, kan worden bepaald hoeveel budget er op de begroting voor 2015 voor de uitvoering van de Fraudewet gereserveerd moet worden.

Kanttekeningen

De uitvoering van de Fraudewet vereist formatie-uitbreiding en brengt daarom extra uitvoeringskosten met zich mee. De jaarlijkse uitvoeringskosten worden geraamd op € 53.194:

Extra kosten uitvoering Fraudewet	
Inzet fraudepreventiemedewerkers/inkomensconsulenten	€ 13.882
Inzet boeteambtenaar (incl. reiskostenvergoeding, excl. btw)	€ 39.312
Uitvoeringskosten bezwaarprocedures	PM
totaal	€ 53.194

Voor de extra uitvoeringskosten bestaat geen dekking binnen het bestaande uitvoeringsbudget. Het voorstel is om de kosten van 1 juli 2013 tot en met 31 december 2014 te dekken uit de koepelreserve Sociaal Domein. De totale kosten voor de uitvoering van de Fraudewet voor dit 1,5 jaar bedragen € 79.791. De uitvoering van de Fraudewet wordt tevens meegenomen in de nu lopende formatiescan van het cluster WIZ.

In juni 2014 zal het beleid worden geëvalueerd. Met deze evaluatie wordt inzichtelijk hoeveel fraudezaken de gemeente Noordoostpolder daadwerkelijk moet verwerken op jaarbasis. Hiermee krijgt de gemeente ook inzicht in de kosten van de uitvoering van het beleid. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie, zal in de begroting 2015 een budget gereserveerd worden voor de uitvoering van de Fraudewet.

Tevens zal op basis van de uitkomsten van de evaluatie worden afgewogen of het mogelijk is om een gedeelte van de lichtere fraudezaken uit te besteden aan de SRF. De gemeente koopt jaarlijks uren in bij de SRF die flexibel kunnen worden ingezet. De gemeente heeft met de SRF afgesproken dat de SRF zaken met een benadelingsbedrag vanaf € 10.000 voor de gemeente afhandelt. Wellicht is het mogelijk dat de SRF ook een deel van de fraudezaken met een benadelingsbedrag tot € 10.000 voor afhandelt. Hierdoor hoeft de gemeente zelf minder zaken uit te voeren en dit leidt tot besparingen op de uitvoeringskosten. Of er binnen de afgesproken inzet van de SRF ruimte bestaat om ook lichtere fraudezaken af te handelen, is nu nog niet te voorzien. De mogelijkheid om

lichtere fraudezaken uit te besteden aan de SRF, zal daarom na evaluatie van het beleid onderzocht worden.

- 1.2 Uit onderzoek blijkt dat er in de helft van fraudegevallen sprake is van klanten die onbewust ('per ongeluk') fraude plegen. Deze groep loopt door de aangescherpte regelgeving het risico om een boete te krijgen. Door sterk in te zetten op preventie, kan de gemeente deze klanten behoeden voor de gevolgen van de strenge sancties die de Fraudewet voorschrijft (zie voor een verdere toelichting paragraaf 4 van de memo Consequenties Fraudewet voor gemeente Noordoostpolder).

Financiën/dekking

De dekking vindt plaats door onttrekking aan de Koepelreserve Sociaal Domein.

Planning/uitvoering

Binnen de uitvoeringsorganisatie zijn in juni 2013 wijzigingen doorgevoerd in de werkprocessen, zodat er op de juiste wijze uitvoering gegeven kan worden aan de wet. Na besluitvorming in de gemeenteraad kan een tijdelijke medewerker de werkzaamheden nader uitvoeren.

Bijlagen

- Memo Consequenties Fraudewet voor gemeente Noordoostpolder
- Beleidsregels boete sociale zekerheidswetten gemeente Noordoostpolder juni 2013
- Beleidsregels terugvordering uitkeringen gemeente Noordoostpolder juni 2013

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : H. Bogaards-Simonse
Steller : mw. S. de Groot; 34 99; siepie.degroot@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 juli 2013, no. 9923-1 ;

B E S L U I T:

1. Incidenteel een budget van € 26.597 voor het jaar 2013 beschikbaar te stellen ten behoeve de uitvoering van de Fraudewet;
2. In de primitieve programmabegroting 2014 – (2017) een incidenteel budget op te nemen van € 53.194 ten behoeve van de uitvoering van de Fraudewet;
3. In de concept-beleidsplanning 2015 – 2018 (collegeprogramma 2015-2018) ten behoeve van de uitvoering van de Fraudewet een structureel budget op te nemen.
4. De 20^e wijziging van de programmabegroting 2013 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering

Van 9 september 2013.

De griffier, de voorzitter,